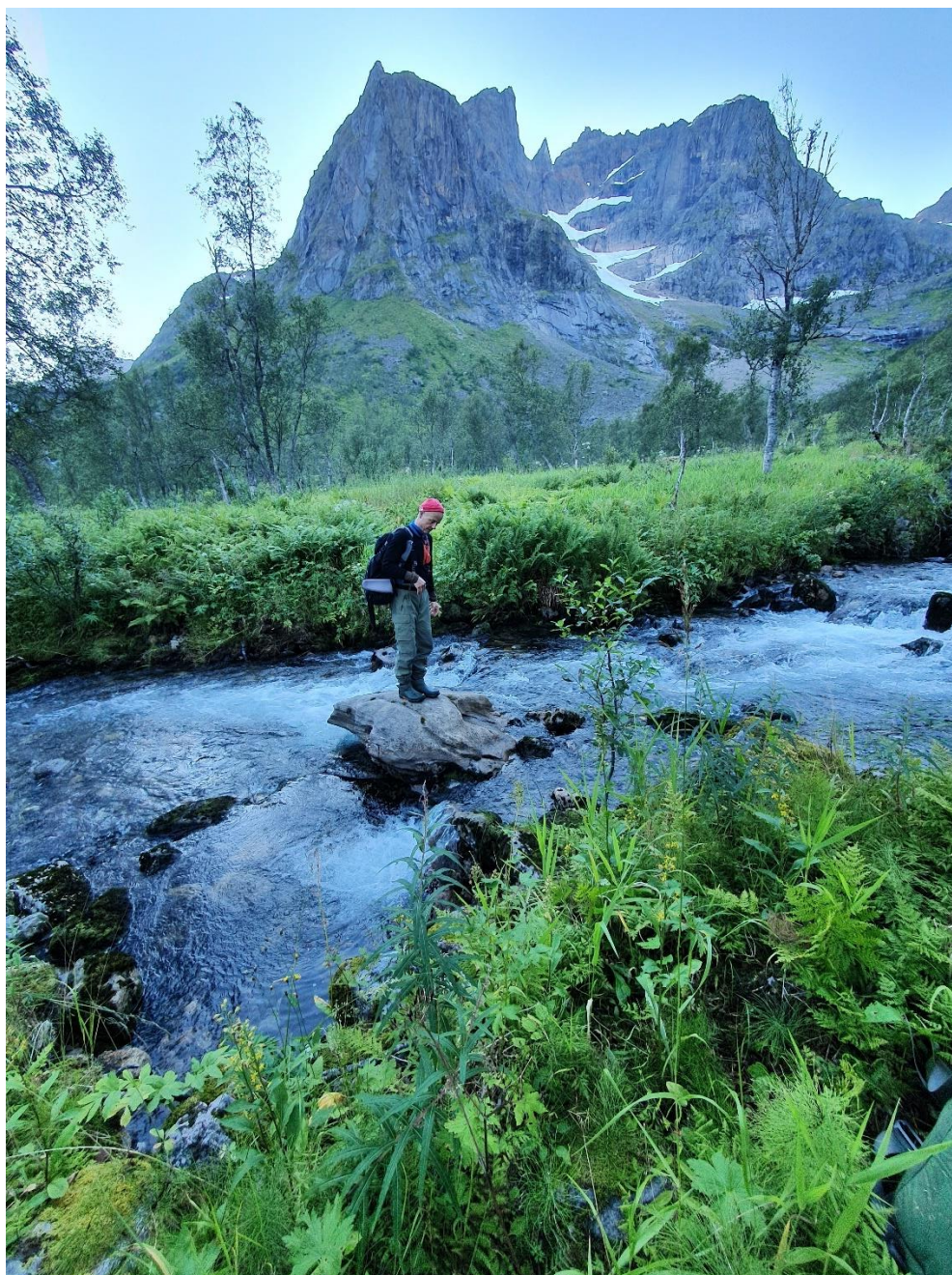

Årsmelding for Møysalen nasjonalparkstyre 2022

Vestpollelva

**Møysalen
nasjonalpark**

**Svellingsflaket
landskapsvernområde**

Innledning

Møysalen nasjonalparkstyre ble opprettet av Miljøverndepartementet 10.05.2013, og konstituerte seg første gang 20.09.2013. Styret velges på nytt ved hvert Kommune-, Fylkestings- og Sametingsvalg; det velges *en* av hvert kjønn, og Klima- og Miljøverndepartementet utnevner styret med kjønnsfordeling i tråd med Likestillingslovens § 21.

Fra og med 01. juni 2014 har styret hatt egen nasjonalparkforvalter. Brit Grønmyr var tilsatt de første årene, mens Morten Halvorsen tok over 21.09.20. Kontorplassen ble samtidig flyttet fra Hennes i Hadsel til Kulturfabrikken på Sortland.

Styret har i samsvar med § 62 i Forvaltningsloven delegert myndighet fra Klima- og Miljødepartementet for Møysalen nasjonalpark og Møysalen- og Svellingsflaket landskapsvernområder. Styret har dessuten egne vedtekter som fastlegger mandat og rammer for styrets arbeid. De nyeste vedtektene er fra 07.09.2015.

Samla forvaltningsområde er 246.1 km². Av dette er omtrent halvparten (124.2 km²) sjøareal.

Møysalen nasjonalparkstyre

Styret har 6 medlemmer med personlige varamedlemmer. Av disse er *en* valgt av Sametinget og *en* av Nordland Fylkeskommune, mens de andre fire representerer hver sin kommune med areal i verneområdene (Hadsel, Sortland, Vågan og Lødingen).

Styrets sammensetning er fra 2022 slik:

Julie Brattli Steinvik, Vågan, leder
Stig Sørmo, Hadsel
Kurt Olsen, Lødingen
Toine Sannes, Sortland
Peder Buljo, Sametinget
Odd Arne Andreassen, Nordland
Fylkeskommune

Representantene har følgende personlige *vararepresentanter*:

Gunnar Aarstein, Vågan
Torbjørn Moldestad, Hadsel
Willy Vestå, Sortland
Arild Inga, Sametinget
Sonja Alice Steen, N. Fylkeskommune

Rådgivende Utvalg

Rådgivende utvalg (RU) skal sikre involvering av ulike interesser i verneområdene, som grunneiere, næringsinteresser og andre interesseorganisasjoner. RU skal ikke behandle enkeltsaker, men kunne gi råd om overordna strategi og innspill til tiltak. Rådet har møte en gang i året.

Styrets arbeid i 2022

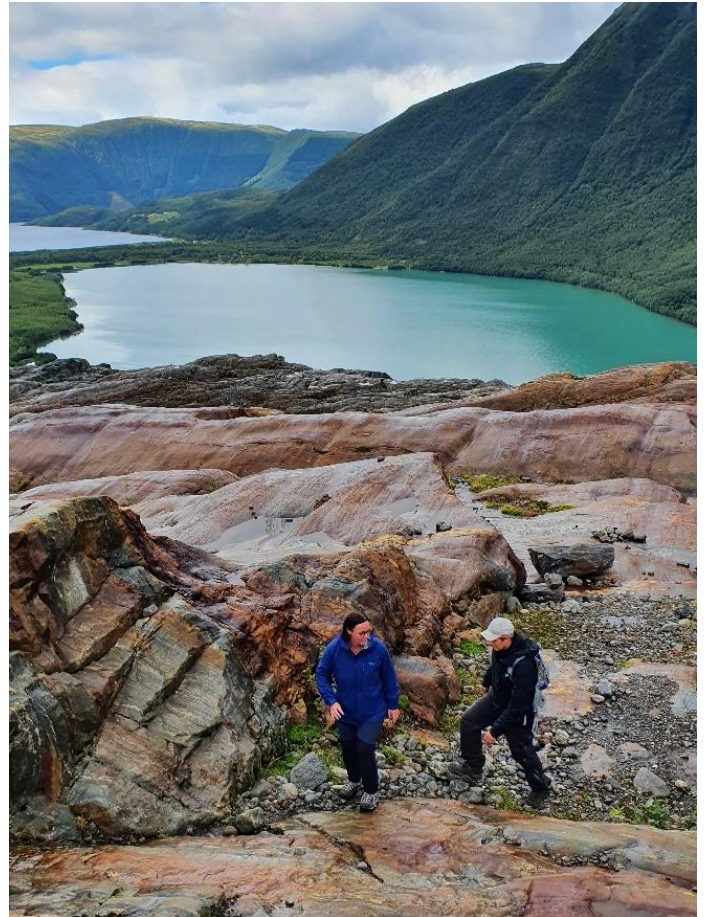
Styret har hatt 4 møter, og behandla 17 styresaker, primært av rutinemessig karakter.

De viktigste styresakene har vært:

Godkjenning av flytebrygge for allmennheten ved Mølje-hullet, Svellingsflaket.
Godkjenning av gapahuk for allmennheten i ved Sætran, Austpollen.
Godkjenning av bruer over elvene i Vestpollen, på stien mellom Snytindhytta og Forkledalen (Vesterålen Turlag).

Studietur til Engabreen, Saltfjellet/Svartisen nasjonalpark

I forbindelse med styremøtet 01.09.22 ble det arrangert en studietur til Saltfjellet/Svartisen nasjonalpark, nærmere bestemt hovedinnfallsport Engabreen. Info og guide var Espen Maruhn fra Meløy kommune. Nasjonalparkforvalter Inge Sollund Ingvaldsen supplerte ifra forvaltningen. Meløy kommune har store utfordringer bl.a. med hensyn på parkeringsplass til innfallsporten.

Studietur til Engabreen. Styreleder Julie Brattli Steinvik og forvalter Inge Ingvaldsen leder an på vei opp til breen.

Tiltak

Nasjonalparkstyret hadde året 2021 til rådighet kr 500.000 til tiltak, hvorav 50.000 gikk til røkterne av minkfellene på Svellingsflaket. (I tillegg fikk SNO 150.000 til arbeidet mot minken på Svellingsflaket). De resterende midlene (450.000) ble fordelt på tiltakene som blir beskrevet under:

Gjennomførte og påbegynte tiltak

Uttak av fremmede treslag

Det var planlagt å bruke kr 400.000 på å ta ut skog, men pga oppgavens størrelse (573 m³), ble det brukt omtrent det dobbelte. Vi fikk da ekstra tilskudd fra Miljødirektoratet. Kostnaden knytter seg primært til å fly virket ut med helikopter. Tømmeret ble dessuten lagt opp (lunna) ved nedkjørselen til Sommarset. Det medførte at trafikken på E10 måtte lysreguleres, samt å ha ledebil.

Å fly ut tømmer med helikopter sparer verneområdet for store inngrep, men er samtidig svært kostbart og har andre (negative) kostnader når det gjelder miljø.

Lunneplassen

Hogstfeltet ved Storvatnet/Forkledalen

Info-plakater på Snytindhytta:

På Snytindhytta har Turlaget tidligere hjulpet oss med å henge opp to av våre info-plakater. Pga at de var festet med avstandsklosser, fikk vinden tak i dem, og den ene ble revet av veggen. Turlaget har i år montert to nye plakater, denne gang uten avstandsklosser. Det ble laget en ny plakat som forklarer hvorfor fjellene i området har slike spisse (alpine) topper (vedlagt/siste side).

Tilrettelegging og kontroll

Fra og med sommeren 2020 har verneområdene i Vesterålen og Lofoten fått to ansatte i Statens Naturoppsyn (SNO). Mads Hansen har hovedansvar for sjøsiden, og har kontorplass i Svolvær. Brit Grønmyr har hovedansvar for landarealene, og har kontor på Reine, sammen med forvalter for Lofotodden nasjonalpark. I tillegg kan Statskog/Fjelltjenesten fremdeles utføre oppdrag.

SNO er selve feltapparatet i verneområdene, og utfører en rekke serviceoppgaver i tillegg til oppsyn.

Ferdselstilleren som SNO satte opp i Forkledalen for sesongen 2022, virket ikke. Vi håper å få en ny i 2023.

SNO har satt opp nye skilt og plakater i og rundt verneområdene (her fra Forkledalen).

Minkaksjonen på Svellingsflaket

I Svellingsflaket er det pr. dags dato oppmontert 120 feller, hvorav 40 har elektrisk varsling når de har slått ut. Til sammen er det tatt ut 10 mink i år.

Nye info-plakater på Snytindhytta

Kontroll av bruer og klopper i Forkledalen og Nordbotn/ Norddalen; i samarbeid mellom SNO og forvalter. Her kreves det vedlikehold.

Planlagte tiltak

Hovedinnfallsport ved Storvatnet (E10)

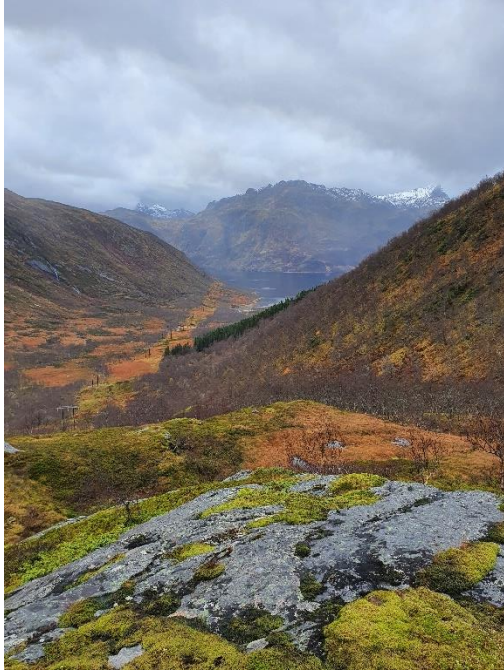
Vi presser stadig på Statens Vegvesen for å få på plass et toalett på parkeringsplassen ved E10. Ellers har vi planlagt å sette opp tre cortenstål-plater (merkevare) med informasjon om parken i 45

graders vinkel foran den noe mindre vakre søppelkonteineren (foto). Stien til Forkledalen starter både foran og bak konteineren.

Fremmede planter

Fra befaring i Austpollen (2 foto). Neste år er det planlagt å fjerne resten av den planta skogen her. Da er arbeidet med å fjerne planta skog i Innerfjorden slutført.

Fra befaring i Lonkanfjorden (foto under). Her fins det *parkslirekne*, en uønsket (svartelistet) plante med stort spredningspotensiale. Vi vil prøve å få grunneier med på å fjerne disse, og erstatte dem med andre hageplanter.

Parkslirekne

Fjellområder i Norge
samt de preget av
alpine former
Mountains in Norway
that are marked by
alpine shapes.
Fra "Norge blir til"

How cirque glaciers create cirques and alpine mountains.

Fjerde Fiekkfjordvatnet, en typisk botnsjø. Vi ser nordsiden av Møysalen.
Fourth Fiekkfjordvatnet, a typical cirque lake. We are seeing the north side of Møysalen.
Foto: Trond Løkke

Møysalen er en del av et alpint landskap som er typisk for Lofoten og Vesterålen. Disse er preget av spisse tinder, smale egger og dype botner.

Møysalen is a part of an alpine landscape, which is typical for Lofoten and Vesterålen. These are characterized by pointed peaks, narrow ridges, and deep cirques.

Slike landskap har i stor grad blitt formet av botnbreer og har navn etter fjellformasjonene i Alpene. Under de mange istidene var kystområdene i nord i mindre grad dekt av den store innlandsisen som lå over nordvestlige deler av Europa. Derfor er alpine landskap best kjent ifra kysten av Norge. Utgangspunktet for slike lokale botnbreer er fjellmassiver som har blitt hevet gjennom storstilte jordskorpebevegelser. I ettertid har elver skåret seg ned i berggrunnen og utviklet små elvedaler som i kalde perioder har blitt fylt med snø. Etter hvert har snøen blitt så tykk og tung at den har blitt omdannet til is.

Isbreer beveger seg nedover, og stein og grus som er fastfrosset i breen sliper ned berggrunnen som et gigantisk sandpapir. I tillegg til at botnbreene graver seg nedover, skjer det frostsprengning i bakveggen og på sidene. Når breer angriper et fjell fra flere sider, kan det bli bare spisse tinder og egger stående igjen. Der breen graver mest kan det bli dannet en botn eller en botnsjø. Så godt som alle innsjøene i Møysalen nasjonalpark er brådype botnsjøer. En del av disse kan senere ha blitt fylt med løsmasser og er dermed ikke like dype lengre.

Landscapes like these are to a large degree shaped by cirque glaciers and have been named after the mountain formations in the Alps. During the many ice ages, the coastal landscapes in the North were hardly covered by the inland glacier that enveloped the northwestern parts of Europe. Therefore, alpine landscapes are mostly known from the coast of Norway. The premise for these local cirque glaciers are mountain massifs that have been elevated through large-scale tectonic movements. Subsequently, rivers have cut into the bedrock and developed small river valleys that have been filled with snow during cold periods. Gradually the snow has become so dense and heavy that it has transformed into ice.

Glaciers move downwards and stones and gravel that are frozen to the glacier grind the bedrock like a giant sandpaper. In addition to cirque glaciers grinding downwards, frost wedging occurs in the back wall and on the sides. When glaciers attack a mountain from several angles, it could lead to only sharp peaks and narrow ridges being left. Where the glacier grinds the most, a cirque or cirque lake may emerge. As good as every lake in Møysalen National Park are abruptly deep cirque lakes. Later, some of these may have been filled with deposits which have led to the lake being less deep.